

Bryssel den 14.3.2018
COM(2018) 250 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET OCH RÅDET**

Lägesrapport om genomförandet av den europeiska migrationsagendan

1. INLEDNING

Den europeiska migrationsagendan fortsätter att utgöra en övergripande ram för EU:s arbete på migrationsområdet. Åtgärder håller på att tas fram för alla viktiga delar av agendan, men den utmaning och det tryck som migrationen medför är fortsatt mycket stora på grund av den geopolitiska instabiliteten och de långsiktiga demografiska och samhällsekonomiska tendenserna i Europas grannskap och längre bort.

I denna rapport ges en översikt över framstegen och utvecklingen vad gäller samtliga delar, inklusive skyddet av barn¹, sedan kommissionens senaste rapport i november 2017². Den innehåller också en genomgång av vilka framsteg som gjorts med kommissionens färdplan för att nå en överenskommelse senast i juni 2018 om det övergripande migrationspaket som lades fram vid mötet med EU:s ledare i december 2017³. Detta visar på arbetets övergripande natur och behovet av att upprätthålla intensiteten i EU:s ansträngningar över hela linjen.

Slutligen kartläggs i rapporten även de konkreta åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa effektiviteten hos EU:s insatser, i synnerhet behovet av ytterligare gemensamma finansiella investeringar från medlemsstaterna och EU för att stödja EU:s insatser vad gäller den yttre dimensionen av migration.

2. SITUATIONEN LÄNGS DE HUVUDSAKLIGA MIGRATIONSROUTERNA

Migrationssituationen har stabiliserats under 2017, men innebär fortfarande en utmaning. Nästan 205 000 irreguljära gränspassager under 2017 innebär totalt 28 % färre än under 2014, året före krisen⁴. Situationen är fortfarande instabil, och arbetet med alla migrationsrutter fortsätter under 2018 för att bibehålla den nedåtgående trenden. Samtidigt fortsätter trycket på de nationella migrationssystemen, även om det minskar, att ligga på en hög nivå. Under 2017 ingavs 685 000 asylansökningar inom EU (en minskning med 43 % jämfört med 2016), varav 160 000 av barn⁵, och medlemsstaterna utfärdade nästan en miljon asylbeslut i första instans⁶.

¹ COM(2017) 211 final, 12.4.2017. Kommissionen kommer regelbundet att på nätet uppdatera en översikt över framstegen med genomförandet av de åtgärder som anges i meddelandet om att skydda migrerande barn: https://ec.europa.eu/info/strategy/justice-and-fundamental-rights/rights-child/children-migration_en

² COM(2017) 669 final, 15.11.2017.

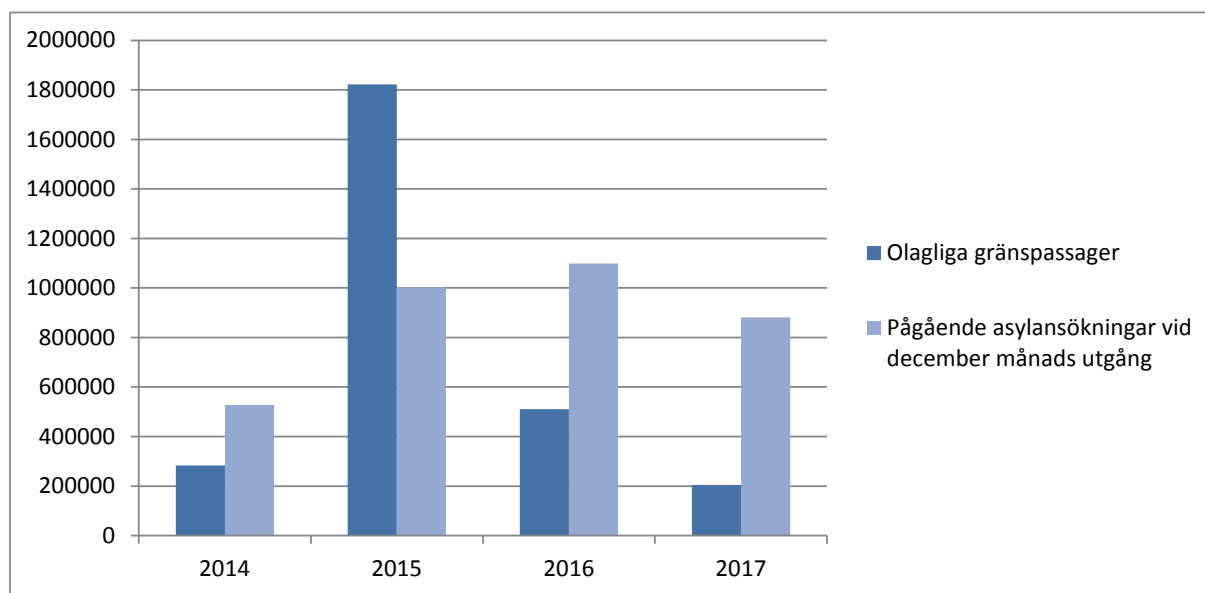
³ COM(2017) 820 final, 7.12.2017.

⁴ Uppgifter från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån.

⁵ Uppgifter från FN:s barnfond Unicef.

⁶ Uppgifter från Europeiska stödkontoret för asylfrågor.

Upptäckta fall av olagliga gränspassager vid EU:s yttre gränser och pågående asylansökningar vid årets slut i EU 28 - 2014–2017



Uppgiftskälla: Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån för upptäckta fall av olagliga gränspassager och Eurostat för pågående asylansökningar. Anmärkning: Uppgifterna för pågående asylansökningar under 2017 inkluderar inte Spanien och Cypern, för vilka uppgifter saknas.

Östra Medelhavsrutten

På den östra Medelhavsrutten fortsätter migrationsflödena att följa den trend som pågått sedan uttalandet från EU och Turkiet i mars 2016. Under hela 2017 anlände 42 319 migranter via den östra Medelhavsrutten, jämfört med 182 227 under 2016⁷. Vad gäller 2018 har till och med den 6 mars 3 126 migranter registrerats som anlända till de **grekiska öarna**, jämfört med 2 689 under samma period 2017⁸. Det har skett en liten förändring av den relativa andelen av de berörda migranternas nationalitet. Under 2017 var de tre vanligaste nationaliteterna syrier (40 %), irakier (19 %) och afghaner (11 %). Hittills under 2018 har andelarna ändrats en aning, med 32 % syrier, 27 % irakier och 13 % afghaner.

Samtidigt som gränspassagera från Turkiet till Italien, Cypern, Bulgarien och Rumänien på senare tid har varit mycket få, har de irreguljära gränspassagera från Turkiet till **Grekland via landgränsen** ökat jämfört med tidigare år. Dessa passager ökade med nästan 80 % under 2017 jämfört med 2016 och uppgick till mer än 5 500, och under 2018 har fram till den 4–5 mars 838 passager upptäckts, jämfört med 291 under samma period 2017. Det bör noteras att turkiska medborgare står för den största andelen av dessa gränspassager, mer än 50 % av passagera hittills i år.

Västra Balkanrutten

Trenden till relativ stabilitet längs den västra Balkanrutten under 2017 har fortsatt under 2018. Utökade gränskontroller och koordinerat samarbete mellan EU:s medlemsstater, EU-byråerna och länderna på västra Balkan har fortsatt att försvåra irreguljär transitering via västra Balkanrutten. Den förstärkta kontrollen av primära vägar kan dock främja utvecklingen av nya rutter och omledningar. Det kan också leda till att nätverk för människosmuggling för att

⁷ Uppgifter från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån.

⁸ Uppgifter från den grekiska polisen.

behålla sina vinstmarginaler anpassar sig och använder nya metoder, inklusive sådana som utsätter migranterna för större risk. Detta kräver fortsatta ansträngningar för att övervaka utvecklingen och samarbeta mot smugglare.

De flesta av de upptäckta olagliga gränspassagera vid EU:s yttre gränser registrerades vid gränserna till Serbien. Det finns också tecken på att en delrutt håller på att utvecklas genom Albanien, Montenegro och Bosnien-Hercegovina mot Kroatien och Slovenien. Fortsatt övervakning är också av avgörande betydelse när det gäller det ökade antalet upptäckta iranska medborgare som försöker komma in i EU via länderna på västra Balkan. Det ökade antalet försök som har konstaterats under de senaste månaderna sammanfaller med Serbiens beslut att bevilja viseringsfri inresa för iranska medborgare. De flesta försök att illegalt ta sig in i EU registrerades för resande med flyg från Belgrad, under användning av förfalskade eller olagligt erhållna handlingar. Slutligen behöver migrationsflödena från västra Balkan tillbaka till Grekland övervakas noga. Under 2017 ökade de upptäckta flödena från Albanien till Grekland, även om de totala nivåerna var låga⁹.

Centrala Medelhavsrutten

Kommissionen har ett starkt fokus på att hantera migrationsflödena längs den centrala Medelhavsrutten, baserat på partnerskapsramen om migration¹⁰ och Maltaförklaringen¹¹. Rutten fortsätter dock att stå för det största antalet personer som tar sjövägen till Europa, trots den kraftiga minskning av antalet avresor från Libyen som ägt rum från mitten av juli 2017. Under 2017 anlände 119 369 personer till Italien längs denna rutt, en minskning med 34 % jämfört med 2016. Till och med den 6 mars 2018 har 5 457 anlända registrerats under 2018, vilket är ungefär 65 % färre än de registrerade under samma period 2017. Sammansättningen av de migranter som hittills under 2018 anlant längs rutten visar en väsentlig förändring: de vanligaste nationaliteterna är eritreaner (24 %), tunisier (20 %) och nigerianer (6 %), jämfört med nigerianer (15 %), guineaner (8 %) och ivorianer (8 %) under 2017.

Antalet avresor från Tunisien till Italien fortsätter att öka kraftigt, och omkring 20 % av avresorna (samtliga nationaliteter) hittills under 2018 har ägt rum från Tunisien.

Trenden med färre dödsfall till sjöss under 2017 har fortsatt under 2018. Fler än 286 300 migranter har räddats sedan den 1 februari 2016 genom EU:s insatser till stöd för den italienska kustbevakningen. Internationella organisationen för migration (IOM) rapporterar att den libyska kustbevakningen har räddat fler än 20 300 migranter i libyska vatten under 2017 och mer än 2 000 under januari 2018, med hjälp av fartyg som återfåits av Italien efter utbildning av besättningsmedlemmar. Rutten fortsätter dock att vara mycket farlig, i synnerhet eftersom smugglarna har anpassat sin verksamhet på ett sätt som innebär att migranterna löper större risk. Antalet liv som gått till spillo och personer som försvunnit till havs under 2017 uppskattas till 2 853, en minskning med 38 % från 2016¹². Sök- och räddningsinsatser har också genomförts i öknen i Niger. Under 2017 fördes mer än 2 000 migranter i säkerhet, 1 100 i sök- och räddningsinsatser som genomfördes tillsammans med IOM.

⁹ En ökning med 25 % mellan januari och november 2017 jämfört med samma period 2016 (Källa: Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån).

¹⁰ COM(2016) 385 final, 7.6.2016.

¹¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

¹² Källa: IOM:s projekt Missing migrants (<https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>).

Västra Medelhavsrutten/Atlantrutten

Antalet människor som anländer längs Västra Medelhavs- och Atlantrutten började öka i juni 2017 och denna trend fortsätter. Under 2017 anlände 28 349 migranter till Spanien längs denna rutt, mer än dubbelt så många som under 2016. Detta inkluderar ett ökat antal försök till passager till lands till de spanska autonoma städerna Ceuta och Melilla, till sjöss från Marocko och Algeriet, och med flyg från flygplatserna i Dakar och Casablanca. Det totala antalet anlända till Spanien (via den västra Medelhavsrutten, Atlantrutten och Ceuta och Melilla) under 2018, till och med den 4 mars, är 3 804, vilket är nästan 17 % mer än under samma period 2017 (3 260)¹³. De vanligaste nationaliteterna bland migranter som olagligen passerar längs denna rutt är under 2018 guineaner (17 %), marockaner (17 %), malier (15 %), ivorianer (13 %) och gambier (7 %). De vanligaste nationaliteterna under 2017 var marockaner (21 %), algerier (18 %), ivorianer (14 %), guineaner (13 %) och gambier (11 %).

3. EU-STÖD FÖR MIGRATIONSHANTERING

Östra Medelhavsrutten – Stöd till Grekland och Bulgarien

Ett viktigt inslag i EU:s stöd till medlemsstaterna fortsätter att vara systemet med **hotspots** (mottagningscentrum). Trots de framsteg som gjorts när det gäller att förbättra villkoren i de befintliga anläggningarna, fortsätter antalet mottagningsplatser i hotspots i Grekland att vara otillräckligt. Den 8 mars fanns 12 926 migranter på öarna, varav 10 020 i hotspots, betydligt fler än det officiella antalet tillgängliga platser (under 8 000). Ansträngningar har gjorts för att öka kapaciteten och för att säkerställa att anläggningarna är lämpligt utrustade för vintern. 60 nya bostadsenheter har inrättats i Moria med en extra kapacitet på 700 platser. Förhållandena har förbättrats på Kos och Leros. Men de lokala myndigheternas tillhandahållande av ytterligare platser för mottagande och kapaciteten för vistelse före återsändande är fortfarande ett stort problem. De grekiska myndigheterna bör också omedelbart hitta ett sätt att tillhandahålla tolkning på de öar som omfattas av det nationella programmet.

I allmänhet finns en ständig brist på lämpligt boende för ensamkommande barn på öarna och på fastlandet. De grekiska myndigheterna bör påskynda processen med att inrätta, med ekonomiskt stöd från EU, ytterligare 2 000 mottagningsplatser för ensamkommande barn i Grekland som helhet. Barnskyddsteam har inrättats och utbildas i alla hotspots i Grekland. Detta är en del av en större insats för att prioritera migrerande barns behov i enlighet med kommissionens meddelande från april 2017.

Alla dessa åtgärder kräver kontinuerlig övervakning från de grekiska myndigheterna i syfte att uppnå konkreta och varaktiga resultat.

Fram till den 7 mars 2018 har 21 847 personer **omplacerats** från Grekland, däribland 513 ensamkommande barn. I Grekland finns fortfarande 149 sökande som har godkänts för omplacering men som fortfarande inte överförts, däribland 32 ensamkommande barn¹⁴.

EU fortsätter att ge ett betydande **ekonomiskt stöd till Grekland** för att komma till rätta med de migrationsrelaterade utmaningarna. Sedan början av 2015 har kommissionen beviljat 393

¹³ Uppgifter från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Siffrorna för januari och februari 2018 omfattar dem som anlant via västra Medelhavsrutten sjövägen och Atlantrutten.

¹⁴ Detta gäller framför allt Irland (131) och Tyskland (18). Det finns dessutom ytterligare 20 sökande, om vilka de grekiska myndigheterna fortfarande väntar på svar från Tyskland.

miljoner euro i nödhjälp, utöver de 561 miljoner euro som finns tillgängliga inom ramen för de nationella programmen för 2014–2020. Dessutom har instrumentet för krisstöd¹⁵ tillhandahållit över 440 miljoner euro under 2016–2017 och ytterligare 198 miljoner euro finns tillgängliga för 2018. I december 2017 utarbetades en finansieringsplan för 2018 med en kartläggning av de grundläggande behoven. Planen kommer att underlätta en gradvis övergång från användning av nödfinansiering till användningen av anslagen inom ramen för de nationella programmen för Grekland.

EU:s bidrag på 24 miljoner euro till programmet för frivilligt återvändande och återanpassning som genomförs av Internationella organisationen för migration hjälpte under 2017 5 656 migranter att återvända till sitt ursprungsland, varav 1 683 från öarna. Under 2018 har fram till den 1 mars 760 migranter fått hjälp att återvända hem, varav 242 från öarna. I samarbete med FN:s flyktingkommissariat finansierar EU också ett omfattande program för att stödja mottagningskapaciteten på fastlandet genom ett hyressystem som syftar till att kunna inhysa upp till 25 000 personer i mitten av 2018 på fastlandet, utöver de 2 000 platser som finns tillgängliga i hyressystemet på öarna. Programmets omfattning har i praktiken modifierats för att täcka de behov som har uppstått.

En annan viktig del av EU:s stöd till Grekland är det arbete som utförs av olika **EU-byråer**. Arbetsgrupper från Europeiska stödkontoret för asylfrågor bistår de grekiska myndigheterna med identifiering och registrering av personer som potentiellt ansöker om internationellt skydd och ger viktig information till migranter. Experter ger också råd om nationalitetsbedömningar och bidrar till upptäckten av eventuellt förfalskade handlingar. En arbetsgrupp med 14 experter ger också särskilt stöd till den grekiska överklagandemyndigheten för asylfrågor, i syfte att komma till rätta med flaskhalsar och öka effektiviteten i beslutsfattandet. Ett särskilt fokus under 2018 kommer att vara att stödja de grekiska myndigheterna i arbetet med att utveckla och genomföra ett system för övervakning av mottagandet. Fram till den 7 mars har kontoret stationerat ut totalt 72 nationella experter i Grekland, biträdda av 76 tillfälligt anställda och 84 tolkar.

Fram till den 5 mars 2018 har Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån stationerat ut 801 experter till de grekiska sjö- och landgränserna. Detta innebär stöd för myndigheterna att genomföra systemet med hotspots – inbegripet identifiering, registrering av migranter och insamling av deras fingeravtryck – att effektivt bevaka de yttre gränserna, att ta itu med sekundära förflyttningar och att underlätta återvändanden. Byrån finansierar också utstationeringen av 280 grekiska poliser. Sedan september 2016 har ett flertal grupper av experter från Europol stationerats ut till Grekland för att utföra sekundära säkerhetskontroller. Fram till den 5 mars 2018 har totalt 19 gästande tjänstemän och två anställda från Europol utstationerats till fem platser i Grekland. En utvärdering av systemet med gästande tjänstemän vid Europol¹⁶ drog i slutet av 2017 slutsatsen att närvaron på plats av gästande tjänstemän från Europol är nödvändigt för att effektivt genomföra sekundära säkerhetskontroller. Utvärderingen omfattade också en rad rekommendationer för att ytterligare förbättra systemets effektivitet och utnyttja dess fulla potential.

¹⁵ Inrättat genom rådets förordning (EU) 2016/369 av den 15 mars 2016 om tillhandahållande av krisstöd inom unionen.

¹⁶ Utvärderingen av systemet med gästande tjänstemän vid Europol omfattade utstationeringar i Grekland och Italien och utfördes av en arbetsgrupp med företrädare för Europol, kommissionen och flera medlemsstater (Grekland och Italien av naturliga skäl, samt Bulgarien, Frankrike, Tyskland, Polen och Nederländerna). Den 13 december 2017 godkände Europolis styrelse den slutliga utvärderingsrapporten och enades om att Europol utarbetar en handlingsplan för att ta itu med rekommendationerna i rapporten.

EU ger även betydande finansiellt stöd till **Bulgarien** för migrationshantering och gränsförvaltning. Bulgariens tilldelning inom ramen för de nationella programmen uppgår till 97,1 miljoner euro, och ytterligare 10,5 miljoner euro ur fonden för inre säkerhet (gränser) ska tilldelas efter halvtidsöversynen. Detta har kompletterats med 172 miljoner euro i nödhjälp sedan början av 2015. Framstegen i genomförandet av de nationella programmen är tillfredsställande, men genomförandet av nödhjälpen kan påskyndas. På grund av bristande antal experter från medlemsstaterna täcker utstationeringen av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns personal inte behoven, för perioden fram till den 28 mars 2018 saknas 42 experter.

Uttalandet från EU och Turkiet

Genomförandet av uttalandet från EU och Turkiet fortsätter att ge konkreta resultat när det gäller att minska irreguljära och farliga överfarter och rädda liv på Egeiska havet, bland annat genom vidarebosättning av syrier i behov av internationellt skydd. Den turkiska gränsbevakningen fortsätter sin patrulleringsverksamhet. Antalet omkomna till havs har minskat avsevärt, med 62 personer omkomna till havs under 2017, jämfört med 434 under 2016¹⁷.

Genom **faciliteten för flyktingar i Turkiet** har genomförandet av uttalandet från EU och Turkiet också lett till praktiskt stöd för syriska flyktingar och värdsamhällen i Turkiet. Faciliteten har visat sig vara en av EU:s snabbaste och mest effektiva stödmekanismer. Utformningen och genomförandet av projekten sköttes i nära samarbete med de turkiska myndigheterna¹⁸. Faciliteten kom i arbete på rekordtid, och dess 3 miljarder euro var helt tecknade i slutet av 2017 – genomförandet pågår för alla de 72 projekten¹⁹. Mer än 1,85 miljarder euro har redan betalats ut. Den stora framgången för faciliteten, både som en del av den övergripande strategin EU-Turkiet och med att ge avgörande stöd till flyktingar på fältet, ger en god bild av partnerskapet mellan EU, medlemsstaterna och Turkiet.

Faciliteten förser nästan 1,2 miljoner av de mest utsatta flyktingarna med månatliga kontantöverföringar genom det sociala nödskydds nätet. Den ger stöd till språkundervisning på turkiska för 312 000 barn och utbildningsmaterial för 500 000 studenter. Finansieringen har också tillhandahållit primärvård till nästan 764 000 flyktingar och vaccinering till mer än 217 000 syriska spädbarn på flykt (se bilaga 2)²⁰.

Den delade finansieringen mellan EU och medlemsstaterna har möjliggjort ett partnerskap i förvaltningen av faciliteten. Kärnan i förvaltningen är en kommitté, där alla medlemsstater deltar i besluten och Turkiet närvarar i en rådgivande roll. Detta har visat sig vara mycket effektivt och skulle inte vara möjligt med enbart EU-finansiering. I uttalandet från EU och Turkiet anges att när dessa resurser används nästan i sin helhet ska EU mobilisera ytterligare finansiering om 3 miljarder euro fram till slutet av 2018²¹. För att fortsätta detta viktiga arbete bör nu EU gå vidare med nästa delutbetalning på 3 miljarder euro. Kommissionen antar idag ett beslut i detta syfte²². Behovet av att finansiera andra behov via EU-budgeten – i första hand de andra migrationsrelaterade behov som anges i denna rapport – innebär att det

¹⁷ Källa: IOM:s projekt Missing migrants (<https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>).

¹⁸ Närmare upplysningar kan erhållas från projekttabellen på nätet https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_table.pdf

¹⁹ Ett av projekten väntar fortfarande på kontratsignering.

²⁰ COM(2018) 91/3 final, 14.3.2018.

²¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/03/refugee-facility-for-turkey/>

²² COM(2018) 1500, 14.3.2018

maximala bidraget från EU:s budget är 1 miljarder euro och att återstående 2 miljarder euro även fortsättningsvis bör finansieras av medlemsstaterna på samma grundval som den första delutbetalningen. För att undvika luckor i finansieringen ur faciliteten bör de första avtalen inom ramen för nästa delutbetalning undertecknas under sommaren 2018.

En annan viktig del är det arbete som utförs av kommissionen och EU:s organ för att stödja den grekiska asylmyndigheten och överklagandekommittéerna för att påskynda behandlingen av asylansökningar, vilket skulle öka takten i **återvändandena till Turkiet i enlighet med uttalandet**²³. Stödet har lett till förbättringar, inbegripet en betydande minskning av obehandlade ansökningar i första instans på de flesta öarna, och en minskning av den genomsnittliga handläggningstiden för asylansökningar i första instans till cirka två månader. Många av de brister som konstaterades i de föregående rapporterna kvarstår dock²⁴.

Påskyndade asyلفörfaranden är oundgängliga för att öka takten för återvändande till Turkiet. Sedan mars 2016 har 2 164 återvändande registrerats²⁵ och av dessa var fram till den 9 mars 2018 endast 563 resultatet av ett avslag i andra instans på en asylansökan. Ett sedan länge väntat avgörande i högsta förvaltningsrätten väntades ge större rättssäkerhet åt arbetet i överklagandekommittéerna, men antalet avgjorda ärenden har endast ökat marginellt sedan det avgörandet. Den grekiska regeringen håller på att se över den relevanta asyllagstiftningen i Grekland, och överväger ändringar som skulle bidra till färre förseningar, anpassa tillämpningsområdet för den suspensiva verkan av ett överklagande till kraven i EU:s lagstiftning, och föreskriva kortare tidsfrister för att väcka talan vid högsta förvaltningsrätten och för handläggningen av efterföljande ansökningar. Nästa steg blir ändringsförslagen i det grekiska parlamentet.

Den långsamma takten på återvändandet och att migranter fortsätter att anlända till de egeiska öarna skapar ett ihållande tryck på mottagningskapaciteten i hotspots. De grekiska myndigheterna har reagerat genom att föra över utsatta asylsökande till fastlandet. För att säkerställa att uttalandet från EU och Turkiet fortsätter vara effektivt har man nu kommit överens om en striktare hållning när det gäller identifieringen av utsatta asylsökande. En mall används för att förbättra enhetligheten i definitionen av utsatthet och en handledning håller på att utarbetas.

Vidarebosättningen från Turkiet i enlighet med uttalandet från EU och Turkiet fortsätter, om än i långsammare takt jämfört med det rekordhöga antalet syrier som vidarebosattes under perioden maj-oktober 2017. Medan 16 medlemsstater bidrog till vidarebosättningarna från Turkiet i enlighet med uttalandet under 2017, har endast ett fåtal bidragit hittills i år. Det är viktigt att en jämn takt upprätthålls och att medlemsstaterna fortsätter att delta i vidarebosättningsprogrammet. Sedan november månads lägesrapport har 1 122 personer vidarebosatts, varvid det totala antalet efter uttalandet uppgår till 12 476²⁶. När det gäller det **frivilliga humanitära mottagandesystemet** godkände medlemsstaterna standardrutinerna i december 2017 och systemet bör nu aktiveras. Alla delar och villkor för aktiveringen som angavs i uttalandet från EU och Turkiet finns nu på plats. Systemet kommer att säkerställa att

²³ 57 nationella experter från medlemsstaterna är utstationerade till Easo för att stödja genomförandet av uttalandet från EU och Turkiet i Grekland.

²⁴ Se COM(2017) 470 final, 6.9.2017, och COM(2017) 669 final, 16.11.2017.

²⁵ Sedan den 20 mars 2016 har 1 563 personer återvänt till Turkiet inom ramen för uttalandet från EU och Turkiet, och 601 återvändande inom ramen för det bilaterala protokollet mellan Grekland och Turkiet.

²⁶ Än så länge har 16 EU-medlemsstater vidarebosatt syriska flyktingar från Turkiet, nämligen Belgien, Estland, Finland, Frankrike, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Spanien, Sverige, Tyskland och Österrike.

vidarebosättningarna fortsätter och tillhandahålla ett tryggt och lagligt alternativ till den irreguljära migrationen till EU.

När det gäller genomförandet av **färdplanen för viseringsliberalisering** lämnade Turkiet i början av februari in en arbetsplan till kommissionen som beskriver hur Turkiet planerar att uppfylla de sju kvarstående riktmärkena för viseringsliberalisering²⁷. Kommissionen håller på att bedöma Turkiets förslag och ytterligare samråd med de turkiska motparterna kommer att följa.

Ett viktigt komplement till EU:s arbete med Turkiet är de fortsatta försöken att lösa situationen i **Syrien och de andra grannländer** som står inför den stora utmaningen att hjälpa ett stort antal flyktingar. Vid konferensen om Syrien, som anordnas av EU och FN den 24–25 april 2018, är det EU:s avsikt att matcha de tidigare insatserna – i april 2017 åtog sig EU att ställa **560 miljoner euro** till förfogande för bistånd och skyddsbehov ur 2018 års budget. Jordanien och Libanon fortsätter att stödja försörjningsmöjligheter för flyktingar och deras värdsamhällen, och båda länderna har tagit viktiga steg för att öppna utbildningssystemen för alla flyktingbarn. EU:s stöd till Libanon (334 miljoner euro, varav 247 miljoner euro har kontrakterats) och Jordanien (228 miljoner euro, varav 126 miljoner euro har kontrakterats) kommer att fortsätta och prioritera åtgärder för att tillhandahålla skydd och bistånd till de mest utsatta.

Västra Balkanrutten

Medan antalet irreguljära gränspassager längs denna rutt har stabiliserats på en relativt låg nivå, kvarstår en hög nivå av smuggling. Den 12 februari 2018 paraferades ett avtal mellan Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och Albanien som gör att byrån kan tillhandahålla stöd för förvaltning av de yttre gränserna, samt snabbt utplacera enheter på Albaniens territorium i händelse av en plötslig förändring i migrationsströmmarna. Kommissionen förhandlar för närvarande om liknande avtal med Serbien och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien.

Förutom att bemöta migrant- och flyktingkrisen i västra Balkan genom EU-finansiering, fortsätter kommissionen att underlätta samarbete och informationsutbyte, bland annat genom videokonferenser mellan länderna utmed rutten varannan vecka, och ger betydande stöd för att förbättra migrationshanteringen i regionen. Detta åtagande förstärktes i det nyligen antagna meddelandet *Trovärdiga utsikter till EU-medlemskap och ett ökat EU-engagemang för västra Balkan*²⁸. Med hjälp av IOM gavs bistånd till 53 frivilligt återvändande från Serbien under 2018 (till och med den 7 mars), 16 från Bosnien och Hercegovina samt 8 från Montenegro. Europeiska centrumet för bekämpning av människosmuggling inom Europol fortsätter att stödja medlemsstaternas utredningar. Under 2017 ägde fyra dagar för gemensamma åtgärder rum med Europols stöd, vilka ledde till 64 gripanden i västra Balkan. Eurojust stöder utredningar och åtal samt ger råd för den praktiska tillämpningen genom temagruppen mot smuggling av migranter.

Nästa steg

- De grekiska myndigheterna bör påskynda återsändanden till Turkiet i enlighet med uttalandet, särskilt genom att införa förändringar i grekisk lagstiftning och genom att

²⁷ Se COM(2017) 470 final av den 6.9.2017.

²⁸ COM(2018) 65 final, 6.2.2018.

slutföra en överenskommelse med Europeiska stödkontoret för asylfrågor för att möjliggöra effektiva insatser i Grekland och ytterligare stöd till överklagandekommittéerna.

- De grekiska myndigheterna på alla nivåer bör samarbeta för att säkerställa en förbättrad mottagningskapacitet och bättre förhållanden i mottagningscentrumen.
- Medlemsstaterna bör säkerställa att det finns tillräckligt med expertstöd för EU-byråernas arbete i Grekland och Bulgarien.
- De berörda medlemsstaterna bör besvara alla väntande förfrågningar från Grekland och effektivt omplacera alla återstående godkända sökande.
- Avtal mellan Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån och tredjeländer i västra Balkan bör ingås så snart som möjligt.
- När nu alla villkor är uppfyllda bör det frivilliga humanitära mottagandesystemet aktiveras för att vidarebosätta flyktingar från Turkiet.
- Den andra delen av faciliteten för flyktingar i Turkiet bör mobiliseras med den kompletterande budgeten på 3 miljarder euro, och EU och medlemsstaterna bidra på samma grundval som för den första delen.

Centrala Medelhavsrutten

— Stöd till Italien

Stöd till genomförandet av **systemet med hotspots** (screening, identifiering, insamling av fingeravtryck, registrering, information, utfrågning och vidareslussning av migranter) fortsätter. Det italienska inrikesministeriet överväger att öppna ytterligare tre hotspots under 2018. Med tanke på hur flödena varierar är det viktigt att Italien öppnar dessa ytterligare hotspots som en del av beredskapen för sommaren.

EU-organen fortsätter att ge ett betydande stöd. Europeiska stödkontoret för asylfrågor har för närvarande 40 nationella experter utstationerade i Italien, stödda av 51 tillfälligt anställda och 100 kulturtolkar, som bidrar till att påskynda den formella registreringen av ansökningar om internationellt skydd i hela landet och stödja asylkommissionernas arbete. Det stöder också Italien i genomförandet av ny lagstiftning²⁹ som stärker skyddet för migrerande barn. Experterna från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån bistår vid förhandsidentifiering, nationalitetsbedömning, screening, insamling av fingeravtryck och utfrågning av anlända migranter. Dessutom äger praktiska diskussioner rum mellan byråernas experter för att säkerställa starkare koppling mellan asylbeslut och återvändande. Sedan februari 2017 har ett flertal grupper av experter från Europol utstationerats till Italien för att utföra sekundära säkerhetskontroller. Fram till den 5 mars 2018 har totalt 16 gästande tjänstemän och tre anställda från Europol utstationerats till fem platser i Italien.

Fram till den 7 mars 2018 har 11 999 personer **omplacerats** från Italien, däribland 174 ensamkommande barn. I Italien finns fortfarande 224 sökande (varav 48 ensamkommande barn) som har godkänts för omplacering men som väntar på att överföras till framför allt Tyskland (137), Nederländerna (22), Portugal (19), Österrike (15) och Kroatien (14). Dessutom har Italien sänt 709 ansökningar om omplacering (däribland för 106

²⁹ I synnerhet lag 47/2017 (den s.k. Legge Zampa) som trädde i kraft i maj 2017 och införde övergripande, multidisciplinära och icke-invasiva förfaranden för åldersbedömning, en relativt snabb utbyggnad av ett system med frivilliga företrädare (flera tusen medborgare har anmält sig under de senaste månaderna, och de italienska myndigheterna organiserar för närvarande utbildningar med stöd från Easo), och förkortade rättsliga frister för att tillhandahålla långsiktigt boende.

ensamkommande barn), till framför allt Tyskland (529), Frankrike (95), Nederländerna (46) och Portugal (29), som ännu inte besvarats.

EU ger betydande **finansiellt stöd** till Italien för migrationshantering och gränsförvaltning. Till följd av handlingsplanen av den 4 juli 2017³⁰ har det omedelbara ytterligare finansiella stödet till Italien på 35 miljoner euro för genomförandet av reformer överskridits, med en tilldelning av 39,92 miljoner euro i nödbistånd fram till slutet av 2017 för att öka kapaciteten vid mottagningscentrumen och andra områden för landsättning av migranter. Som ett resultat uppgår det EU-stöd som hittills tilldelats Italien till totalt 189 miljoner euro. Detta nödbistånd kompletterar EU:s stöd till Italiens nationella program på området för migration och inrikes frågor, som uppgår till över 650 miljoner euro³¹.

Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån har den 1 februari 2018 påbörjat en ny insats, den **gemensamma insatsen Themis**, som ersätter den gemensamma insatsen Triton i centrala Medelhavsområdet, för att bättre återspegla de förändrade migrationsmönstren och förebygga gränsöverskridande brottslighet. De fartyg som deltar i den gemensamma insatsen Themis kommer att fortsätta att rädda liv i centrala Medelhavet. De ska bistå vid sök- och räddningsinsatser, oberoende av hänvisat insatsområde, om detta begärs av det ansvariga samordningscentrumet för sjöräddning.

Nästa steg

- Italien kommer att som planerat öppna ytterligare tre hotspots.
- Nästa fas av nödfinansiering kommer att slutföras med de italienska myndigheterna.
- Medlemsstaterna bör besvara alla väntande förfrågningar från Italien och skyndsamt överföra alla återstående godkända sökande, med absolut prioritet för minderåriga.
- Italien kommer att fortsätta genomförandet av alla åtgärder som anges i handlingsplanen av den 4 juli 2017.

— *Libyen med kringområde, och länderna längs med rutten.*

De hemiska förhållanden som många migranter i Libyen möter och den betydande smugglingen har bemötts av EU med ett intensivt arbete för att hantera migranternas omedelbara behov, stabilisera lokalsamhällen och hjälpa strandade migranter att återvända hem eller finna en säker väg till Europa om de är i behov av skydd.

Antalet människor som har fått hjälp att lämna Libyen har ökat betydligt sedan den mellan **Afrikanska unionen, EU och FN gemensamma arbetsgruppen**³² inrättades och beslutade att öka det frivilliga återvändandet från Libyen (genom IOM)³³ och att intensifiera evakueringarna genom en nödförflyttningsmekanism (tillsammans med FN:s flyktingkommissariat UNHCR). Målen om ytterligare 15 000 frivilligt återvändande till och med februari 2018³⁴ och evakueringen av 1 300 personer senast i början av 2018 har uppfyllts. Dessa insatser kommer att fortsätta med sikte på att slutföra evakueringen av

³⁰ SEC(2017) 339, 4.7.2017.

³¹ För perioden 2014–2020, uppgår detta till 387,7 miljoner euro inom ramen för asyl-, migrations- och integrationsfonden, inklusive 43,6 miljoner euro för omplacering/vidarebosättning, och 266 miljoner euro inom ramen för Fonden för inre säkerhet, varav 201,5 miljoner euro för gränser och viseringar och 64,5 miljoner euro till polisen.

³² Arbetsgruppen inrättades i anslutning till det femte toppmötet AU-EU den 29–30 november 2017 i Abidjan, Elfenbenskusten.

³³ När det gäller Libyen, använder IOM begreppet ”humanitärt bistånd till frivilligt återvändande” för stöd vid frivilligt återvändande med tanke på den svåra situationen för de migranter som är strandsatta i Libyen.

³⁴ Stöd till 19 370 frivilligt återvändande har lämnats under hela året 2017, varav 6 238 sedan början av evakueringsfasen (dvs. mellan den 28 november och den 31 december 2017).

migranter och personer i behov av internationellt skydd i förvar och att få ett slut på de svåra förhållanden som de lever under.

Nödförflyttningsmekanismens framgång bygger på ett förfarande i två steg, där i det andra steget personer i behov av internationellt skydd som evakuerats från Libyen vidarebosätts från Niger. Hittills har endast 25 evakuerade vidarebosatts. Brådskanie vidarebosättningsinsatser behövs från Niger. Medlemsstaterna bör fortsätta sitt nära samarbete med UNHCR och öka takten i genomförandet av de utfästelser som gjorts, så att personer kan evakueras från Libyen och därefter snabbt vidarebosättas från Niger. Från UNHCR:s sida är det viktigt att man gör sitt yttersta för att påskynda hänskjutanden av fall av vidarebosättning till medlemsstaterna.

Arbetsgruppens arbete har understötts av ett gemensamt uppföljningsbesök till Tripoli i februari för att ta itu med flaskhalsar, som t.ex. nationalitetsbegränsningar. Frågor såsom behovet av att motarbeta tortyr och omänsklig behandling i förvarscentrum, samt åtgärder för ett successivt avskaffande av systematiska och godtyckliga frihetsberövanden av migranter, diskuterades med de libyska myndigheterna – liksom åtgärder mot smuggling.

EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika fortsätter att spela en viktig roll i EU:s arbete. Den 26 februari enades man om att ta ytterligare ett steg för frivilligt återvändande i och med ett nytt program på 115 miljoner euro som fortsätter att stödja UNHCR och IOM. Men med den nuvarande takten av återvändande från Libyen kommer den tillgängliga finansieringen endast att kunna täcka återanpassningsstödet under några månader. Utöver detta innebär det blandade migrationsprogrammet om 90 miljoner euro att dessa organisationer kan öka sin närvaro vid landstigningsplatser och i förvarscentrum för att tillhandahålla medicinsk hjälp och direkt stöd till migranter och flyktingar. Som ett resultat har 33 000 migranter utanför och i förvarscentrum fått direkt stöd med exempelvis filter, kläder och hygienartiklar. Dessutom har 10 000 migranter fått medicinsk hjälp. Stöd har också lämnats till mer än 3 500 libyska fördrivna familjer. Sjukvårdsinrättningar har fått medicinsk utrustning³⁵, inklusive elgeneratorer och ambulanser³⁶. Arbetet pågår också för att hjälpa lokala jordbrukare att bevara produktionen i drabbade områden, kompletterat med åtgärder för att öka jordbrukarnas tekniska kapacitet och utveckla localsamhällenas motståndskraft. Ytterligare medel har mobiliserats för att komplettera EU:s förvaltningsfond för att samarbeta med kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter om ett program för att hantera situationen med mänskliga rättigheter för migranter i Libyen. Andra program har också kommit i gång. Ett program om 46,3 miljoner euro för att bistå gränsförvaltningen vid Libyens gränser, som förberetts i partnerskap mellan kommissionen och Italien, kontrakterades i december 2017 inom ramen för EU:s förvaltningsfond och genomförandet har påbörjats. Den 7 mars enades man om ett ytterligare program inom EU:s förvaltningsfond för att stödja libyska kommuner³⁷. Detta program om 50 miljoner euro kommer att förbättra levnadsvillkoren för utsatta befolkningsgrupper och värdsamhällen genom att utveckla kapaciteten hos de libyska kommunerna för att tillhandahålla grundläggande tjänster (hälso- och sjukvård, utbildning, sanitet och vatten). Verksamheten kommer att anpassas till behoven hos de lokala myndigheterna och i nära samordning med presidentrådet och den nationella samlingsregeringen. Detta program har utformats i samarbete med Italien.

³⁵ IOM har gett stöd till tre primärvårdsinrättningar i Sabha (för 32 000 personer) och en i Qatroun (för 3 500 personer).

³⁶ FN:s utvecklingsprogram (UNDP) har levererat ett antal ambulanser till Murzuq och Kufra och har påbörjat en återuppbyggnad av en klinik i Benghazi.

³⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5144_en.htm

Medlemsstaternas bidrag till den nordafrikanska delen av EU:s förvaltningsfond har varit av avgörande betydelse. Efter diskussioner i Europeiska rådet lovade medlemsstaterna ytterligare bidrag på 158,6 miljoner euro till förvaltningsfonden, främst för att fylla på denna del. Dessa bidrag, tillsammans med ytterligare medel från EU:s budget, har gjort det möjligt att fortsätta driva viktiga program under det första kvartalet 2018. I takt med att projekten genomförs i praktiken och uppnår sin initiala kapacitet kommer de dock att behöva utvidgas, vilket kommer att vara fallet på områden som bistånd till frivilligt återvändande, skydd, gränsförvaltning och stöd till kommunerna. Ytterligare medel kommer därför krävas, framför allt från medlemsstaternas budgetar men också från EU:s budget. Den aktuella förteckningen över projekt för 2018, och framgångsrika projekt kan väntas bli förlängda till 2019, uppgår till 390 miljoner euro, och även om cirka 165 miljoner euro finns kvar i delen eller redan har öronmärkts inom EU:s budget eller utlovats av medlemsstaterna, skulle detta fortfarande innebära ett **finansieringsunderskott på 225 miljoner euro**. Det bör noteras att detta omfattar arbete med direkt relevans för Libyen, men att arbetet i de två andra delarna, t.ex. återanpassning, har stor inverkan på effektiviteten i EU:s insatser i Libyen.

EU:s ansträngningar för att stödja **Libyens två kustbevakningar** fortsätter. Insatsen Sophia har hittills utbildat omkring 201 medlemmar av den libyska flottans kustbevakning, inklusive 5 patrullbåtsbesättningar i en kombination av sjö- och landbaserad utbildning. Planering pågår för att fortsätta den landbaserade delen av utbildningen under 2018 och för att stärka övervakningen, med en första rapporteringen som avslutades i början av mars 2018. Inom ramen för Seahorse-nätverket för Medelhavet har Malta tillhandahållit utbildning om sök- och räddningsinsatser och ytterligare träning kommer att tillhandahållas av Italien. Inrättandet av ett säkert kommunikationsnät i Medelhavsområdet för att utbyta information om irreguljär migration sjövägen närmar sig nu slutfasen, och nätet bör vara i drift under andra halvan av 2018. EU stöder också samarbetet mellan den italienska och den libyska kustbevakningen för att bedöma kapaciteten för sökning och räddning, och utföra en genomförbarhetsundersökning om inrättandet av ett libyskt samordningscentrum för sjöräddning.

Arbetet fortsätter för att förbättra informationsinsamlingen och informationsutbytet mellan alla EU:s organ. Ett pilotprojekt håller på att inrättas för att hjälpa EU:s byråer och personal vid Eunavfor MED Sophia att samverka direkt kring information om brott i en enhet med placering inom insatsen, i syfte att optimera användningen av den information som samlas in av insatsen för brottsförebyggande åtgärder, utredning och lagföring, i enlighet med de relevanta rättsliga mandaten. EU:s gränsövervakningsuppdrag i Libyen har upprättat en mindre närvaro i Tripoli med fem operativa tjänstemän som för närvarande är utstationerade i rotation. Under 2017 har man i allt högre utsträckning samarbetat med de libyska myndigheterna, bland annat genom att hjälpa de libyska myndigheterna reformera Libyens gränsförvaltning. Denna närvaro kommer att utvidgas gradvis, så snart säkerhetsförhållandena medger det.

EU fortsätter att verka för en inkluderande **politisk övergång** i Libyen i linje med rådets slutsatser från juli 2017³⁸.

— *Länder längs med rutten*

³⁸ Rådets slutsatser om Libyen av den 17.7.2017 (dokument 11155/17).

Arbetet med ursprungs- och transitländer längs migrationsrutterna i Afrika fortsätter. I december 2017 enades man om ytterligare 28 program inom **EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika**, som sammanlagt uppgår till 468,27 miljoner euro. Verksamheten omfattar projekt som syftar till att stärka motståndskraften hos utsatta lokalsamhällen och skapa nya arbetstillfällen, bland annat för ungdomar och för värdsamhällen, samt att bekämpa människosmuggling och människohandel. De senaste programmen som man enades om i februari 2018 är inriktade på skydd av migranter i Sahel, stöd till frivilligt återvändande från Libyen, en hållbar återanpassning av migranter, evakuering och stöd till vidarebosättning samt en hållbar återanpassning av återvändande migranter i Etiopien.

Fortsatt arbete genom **EU:s förvaltningsfond** är av avgörande betydelse. Totalt har nu förvaltningsfonden godkänt 147 program inom dess tre delar (Sahel och Tchadsjön, Afrikas horn och Nordafrika) för en total budget på mer än 2,5 miljarder euro, med kontrakt tecknade till ett värde av drygt 1,5 miljarder euro. Samtidigt som den mest angelägna prioriteringen under 2017 var den nordafrikanska delen är det fortsatta arbetet med övriga delar också av avgörande betydelse för den övergripande strategin. Förteckningen över framtida åtgärder i **Sahel och Tchadsjön-delen** uppskattas till 775 miljoner euro, med 201 miljoner euro säkrade än så länge. Förteckningen över framtida åtgärder i **Afrikas horn-delen** uppskattas till 904 miljoner euro i form av projekt, samtidigt som 469 miljoner euro³⁹ finns tillgängliga i form av resurser. Detta indikerar en sammanlagd finansieringsbrist för de två delarna på omkring 1 miljard euro för 2018-2019. De projekt som planeras är inriktade på stöd till migrationsdialoger, tillgång till grundläggande tjänster, skydd och långsiktiga utvecklingsbehov för flyktingar, förebyggande av människohandel och smuggling av migranter samt återintegrering efter återvändande. Även om dessa två delar är finansierade från Europeiska utvecklingsfonden och EU:s budget, visar också detta att trycket på migrationsrelaterad finansiering finns i alla delar av förvaltningsfonden och att de nuvarande tillgängliga medlen och EU:s reserver inte kommer att vara tillräckliga för att matcha de behov som identifierats.

Under tiden har den **externa investeringsplanen** och Europeiska fonden för hållbar utveckling skapat mycket stort intresse från deltagande finansinstitut. Responserna på garantifondens första inbjudan till förslag till investeringsprogram inom de två första investeringsdelarna, ”Hållbar energi och anslutbarhet” och ”Finansiering för mikroföretag samt små och medelstora företag”, har kraftigt överträffat förväntningarna. Värdet av de inkomna förslagen överskrider redan garantifondens sammanlagda kapacitet för alla fem investeringsdelarna. Garantifonden har också väckt intresse hos tredjeparter, t.ex. Bill and Melinda Gates Foundation, som nyligen åtog sig att bidra med 50 miljoner US-dollar. Ytterligare bidrag till garantin kommer fortfarande att behövas för att hantera efterfrågan. EU:s stöd till kombinerad finansiering under 2017, på områden som transporter, energi, miljö, jordbruk, stadsutveckling och lokala företag, bör kunna frigöra totalt cirka 9,6 miljarder euro i offentliga och privata investeringar, inklusive 5,6 miljarder euro i 30 större projekt i Afrika söder om Sahara. Konsekvensen av detta är att ökad finansieringen till den yttre investeringsplanen kommer att behöva övervägas. Medlemsstaternas bidrag till denna finansiering kommer att vara avgörande för att hålla jämna steg med den växande efterfrågan.

Finansieringen är av avgörande betydelse för fortsatt effekt på fältet. EU:s stöd till **Niger** har t.ex. haft avgörande betydelse för insatserna för att minska antalet irreguljära migranter som

³⁹ Inklusive de medel som för närvarande finns i Afrikas horn-delen av EU:s förvaltningsfond, samt det eventuella anslaget på 146 miljoner euro i samband med halvtidsöversynen för regionen.

transiterar genom Agadez. Antalet har minskat från i genomsnitt 340 per dag 2016 till 40–50 per dag 2017. Den gemensamma utredningsgruppen för att stärka den nigeriska polisens operativa och rättsliga kapacitet har påbörjat sin verksamhet. Under 2017 ledde detta till 76 anmälningar till åklagarmyndigheten för brott med anknytning till människohandel eller migrantsmuggling. Det har också lett till att sju nationella och tolv internationella kriminella nätverk har brutits upp och att 29 fordon och 6 motorcyklar beslagtagits. Stöd till liknande former av brottsbekämpande samarbete mellan EU:s medlemsstater och myndigheter i tredjeländer i kampen mot smuggling av migranter erbjuds via en särskild ansökningsomgång riktad till Nordafrika. Parallellt tillhandahåller EU inkomststöd till lokalsamhällen i norra Niger för att erbjuda alternativa inkomstkällor till migrantsmuggling. Sedan november 2017 har det civila uppdraget Eucap Sahel Niger inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna utfört regelbundna fältbesök i regionen för att kartlägga irreguljära migrationsflöden, analysera trender och rutter, göra behovsbedömningar, genomföra projekt och tillhandahålla utbildning och utrustning. Uppdraget har nu förstärkts för att utöka dess arbete mot människosmuggling och handeln med människor, narkotika och vapen. Detta arbete kommer att tas upp i ett ministermöte den 16 mars som hålls på initiativ av Nigers regering, med deltagande av Sahelländerna, EU och flera medlemsstater.

EU, Afrikanska unionen och G5 Sahel⁴⁰ stod värd för en internationell konferens på hög nivå om säkerhet och utveckling i **Sahel** i Bryssel den 23 februari 2018, som samlade 32 stats- och regeringschefer från EU och G5 Sahel tillsammans med FN, Afrikanska unionen och flera andra parter. Konferensen fokuserade på stabiliteten hos och stabilisering av periferiområden, gränsöverskridande områden och känsliga områden i Sahel. Efter EU:s stöd till den gemensamma G5 Sahel-insatsgruppen, med 50 miljoner euro 2017 genom den fredsbevarande resursen för Afrika, anslog EU vid konferensen ytterligare 50 miljoner euro för att stödja bekämpandet av terrorism, narkotika, smuggling av migranter och människohandel. Till följd av konferensen, utlovades totalt 414 miljoner euro i stöd till den gemensamma G5 Sahel-insatsgruppen, som även i fortsättningen kommer att få ytterligare stöd genom de tre uppdragen inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna i Sahel.

Arbetet med att bekämpa nätverk för människosmuggling på **Afrikas horn** har också intensifierats med den fortsatta utvecklingen av det regionala operativa centrumet för Khartoumprocessen som finansieras av EU:s förvaltningsfond och syftar till att stärka gemensamma utredningar mellan länderna på Afrikas horn och därutöver. Arbeta pågår med att förbereda infrastruktur, fastställa den rättsliga grunden och hitta personal som kan fungera som kontaktpunkter och sambandspersoner.

Migrationsdialogen mellan EU och **Egypten** som inleddes i Kairo i december 2017 gör det möjligt att bygga ett starkare och mer strategiskt samarbete om migration inom ramen för prioriteringarna för partnerskapet EU-Egypten för 2017–2020. Ett projekt inom ramen för programmet på 60 miljoner euro som man enades om i oktober 2017 har undertecknats och kommissionen arbetar aktivt för att påbörja genomförandet. De egyptiska myndigheterna har också varit aktivt engagerade på teknisk nivå, och ett samarbete med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån håller på att undersökas.

Tunisien är för närvarande ett av de största ursprungsländerna för ankommande längs den centrala Medelhavsrutten. Dialogen har intensifierats och förhandlingar om viseringslättnader och återtagande har återupptagits. Tunisien gynnas genom en lång rad av EU:s bilaterala och

⁴⁰ Gruppen av fem Sahel-länder omfattar Burkina Faso, Mali, Mauretanien, Niger och Tchad.

regionala samarbetsprogram, däribland åtgärder som finansieras genom EU:s förvaltningsfond. En samarbetsplattform mot migrantsmuggling inrättades den 22 februari för att stödja ett fördjupat samarbete med de lokala myndigheterna i regionen.

På **regional** nivå undertecknades i slutet av 2017 bidragsavtalet för de regionala utvecklings- och skyddsprogrammen för Nordafrika inom ramen för asyl-, migrations- och integrationsfonden. Detta program omfattar Algeriet, Egypten, Libyen, Marocko och Tunisien, och inkluderar ett projekt som genomförs av UNHCR i Libyen med särskild inriktning på att förbättra möjligheterna till vidarebosättning för utsatta flyktingar⁴¹.

Västra Medelhavsrutten

Marocko gör ansträngningar för att förhindra irreguljär migration genom samarbete om gränsövervakning, särskilt med Spanien. Kommissionsledamotens Avramopoulos besök i Rabat i november 2017 gav en möjlighet att återuppta samarbetet i syfte att förbereda ett stödpaket för att stärka gränsförvaltningens kapacitet. Detta skulle bygga vidare på det stöd som redan tillhandahålls genom EU som stöd till Marockos migrationspolitik (35 miljoner euro anslogs i december 2017 och den första delbetalningen betalades omedelbart ut). Dessutom antog EU:s förvaltningsfond ett nytt program (på 4,58 miljoner euro) i december 2017 för att stärka skydd och motståndskraft med avseende på migranter och flyktingar, fördrivna personer och värdsamhällen i Marocko. Detta program – som ligger i linje med Marockos egna nationella migrationsstrategi – kommer att hjälpa civilsamhällets aktörer att säkra insikt om migranternas rättigheter och om tillgång till juridisk rådgivning samt främja integrationen av migranter i Marocko. Under migrationssamtalen i november gick Marocko också med på att återuppta förhandlingarna om ett återtagandavtal.

När det gäller **Algeriet** har antalet irreguljära migranter med algeriskt medborgarskap som anländer till Europa ökat, även om antalet fortfarande är lågt i absoluta tal. Algeriet fortsätter också att vara ett viktigt transitland för irreguljära migranter som försöker ta sig till Marocko och Libyen, och ny information tyder på att migrationsrutterna från Mali och Niger flyttas till Algeriet. Behovet av att intensifiera dialogen och samarbetet om migration och rörlighet togs upp vid associeringskommitténs möte i december 2017 och en fjärde informell dialog om migration mellan EU och Algeriet ägde rum den 28 februari. För närvarande deltar Algeriet i regionala program om migration (t.ex. det regionala utvecklings- och skyddsprogrammet för Nordafrika, Euromed Migration), men samarbetet med EU har ännu inte omsatts i landsspecifika åtgärder eller projekt finansierade inom ramen för EU:s förvaltningsfond för Afrika.

Nästa steg

- Genomföra alla pågående projekt med Libyen och säkerställa kontinuitet genom att godkänna projektens andra fas när så är lämpligt.
- Fortsätta arbetet med EU:s, Afrikanska unionens och FN:s gemensamma arbetsgrupp för att hjälpa människor att lämna Libyen och med de libyska myndigheterna för att avskaffa det systematiska frihetsberövandet av migranter.
- UNHCR och medlemsstaterna bör fortsätta ansträngningarna för evakuering och vidarebosättning genom nödförflyttningsmekanismen, och medlemsstaterna skyndsamt

⁴¹ Asyl-, migrations- och integrationsfondens bidrag till det regionala utvecklings- och skyddsprogrammet i Nordafrika inom ramen för det årliga arbetsprogrammet 2016 uppgår till 7,5 miljoner euro, varav ungefär 1,2 miljoner euro rör verksamheter som ska genomföras i Libyen. Detta följer efter ett bidrag till det regionala utvecklings- och skyddsprogrammet i Nordafrika inom ramen för asyl-, migrations- och integrationsfondens årliga arbetsprogram 2015 på 10 miljoner euro.

genomföra vidarebosättning.

- Införa gemensamma utredningsgrupper i andra viktiga länder.
- Förstärka det effektiva samarbetet med Marocko, Tunisien och Algeriet parallellt med fortsatta ansträngningar för att ingå avtal om återvändande och återtagande.
- EU och medlemsstaterna bör gemensamt säkerställa tillräckliga resurser för de tre delarna av EU:s förvaltningsfond för Afrika för att åtgärda eventuella finansieringsbrister.

4. ÅTERVÄNDANDE OCH ÅTERTAGANDE

Det mål som sattes upp i kommissionens färdplan från december 2017 om att nå en överenskommelse med tre partnerländer **om återvändande och återtagande** har uppnåtts. Efter överenskommelsen om standardrutiner för återvändande med Bangladesh, har liknande överenskommelser nåtts med två viktiga länder i Afrika söder om Sahara och ett i Östafrika. Alla dessa överenskommelser håller på att genomföras. Tekniska hinder och relevanta lösningar kartläggs så att praktiska åtgärder som identifieringsuppdrag och gemensamma insatser för återvändande kan påskyndas. Arbetet pågår med att ingå flera ytterligare praktiska överenskommelser eller fullvärdiga återtagandeavtal med länder i Afrika söder om Sahara, i nära samarbete med medlemsstaterna, och mobilisera alla de påtryckningsmedel och verktyg som behövs.

Det bilaterala samarbetet på detta område med länder i **Asien** har fördjupats. Migration diskuterades vid det första mötet i EU:s och Afghanistans gemensamma kommitté den 8 februari 2018, bl.a. vikten av att återvändande på ett effektivt sätt kombineras med återintegrering. Standardrutinerna med Bangladesh tillämpas och en rad möten efter den första gemensamma arbetsgruppen EU-Bangladesh i december 2017 har bidragit till att lösa problem med genomförandet. Processen är på god väg och återvändanden pågår. Med Pakistan har goda framsteg gjorts när det gäller att inrätta en elektronisk plattform för behandling av ansökningar om återtagande. Kontakter har tagits för att förbereda eventuella dialoger om migration med Iran och andra viktiga länder.

Dessa diskussioner kompletteras med praktiskt stöd. I december 2017 pågick alla program till stöd för återanpassning av återvändande personer i Afghanistan och Bangladesh inom ramen för den särskilda åtgärd som kommissionen antagit. Det största stödprogrammet för Afghanistan (39 miljoner euro) inleddes i slutet av 2017, och inkluderar hjälp till utveckling och genomförande av en strategi för återvändande personer och internflyktingar och till regionala handlingsplaner för återanpassning. Fram till slutet av februari 2018 hade bistånd efter ankomst lämnats till 406 återvändande till Afghanistan, omfattande medicinskt och psykosocialt stöd, vidaretransport till den slutliga bestämmelseorten och tillfälligt boende. Utvecklingsverksamhet för lokalsamhällena kommer snart att följa. Dessa åtgärder kommer också att förstärkas genom de särskilda åtgärder som antogs i september 2017 med 196 miljoner euro för att stödja migrationsdialoger med Afghanistan, Pakistan, Iran, Irak och Bangladesh för att hantera kortsiktiga, medellånga och långsiktiga utmaningar som orsakas av långvariga tvångsflyttningar och migration i Asien och Mellanöstern.

Förhandlingar om avtal om förenklade viseringsförfaranden och återtagandeavtal har också fortsatt med **Tunisien** (den andra omgången ägde rum den 28 november 2017, den tredje omgången är planerad till april) och **Kina** (första omgången). Under migrationssamtalen i november 2017 gick Marocko också med på att återuppta förhandlingarna om ett

återtagandeavtal, vilka har varit vilande under de senaste tre åren. Kommissionen har haft ett mandat för att förhandla om ett återtagandeavtal med **Algeriet** sedan 2002, men förhandlingarna har inte framskridit alls.

Ett växande antal återvändandeinsatser har fått stöd av **Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån**. Sedan mitten av oktober 2017 har 135 återvändandeinsatser med över 5 000 personer ägt rum med stöd av byrån. De viktigaste länderna som berörts har varit länderna i västra Balkan, samt Tunisien, Georgien och Pakistan, medan det största antalet insatser har involverat Tyskland, Italien, Frankrike, Belgien och Österrike⁴². Byråns stöd till medlemsstaternas återvändandeinsatser kommer att stärkas ytterligare. Byråns arbete inbegriper en kartläggning av medlemsstaternas behov och kapacitet i fråga om återvändande, utplacering av sambandsmän i medlemsstaterna och att på eget initiativ inleda återvändandeinsatser. Ett möte på hög nivå med medlemsstaterna om återvändande ägde rum i januari 2018 för att se till att dessa möjligheter utnyttjas till fullo. Parallellt har kommissionen stött ett särskilt medlemsstatsinitiativ om att utveckla en europeisk strategi för återvändande och återanpassning via det europeiska nätverket för återvändande och återanpassning, inbegripet ett finansiellt stöd på 15 miljoner euro. Nätverket kommer att vara fullt operativt under sommaren 2018, under ledning av Nederländerna med deltagande av 13 andra medlemsstater och två associerade länder. Detta arbete måste fortsätta för att uppfylla målen enligt kommissionens färdplan från december 2017.

Dessutom har befintliga projekt för återvändande och återintegrering, såsom det europeiska initiativet för gemensam förvaltning av återvändanden och det europeiska nätverket för sambandsmän för återvändande, nyligen förstärkts med ytterligare finansiering för att kunna bemöta en ökad efterfrågan. En snabb tillgång till korrekt statistik kan spela en viktig roll när det gäller att främja framsteg i hanteringen av återvändande och återtagande. Det finns fortfarande betydande brister och förseningar i tillhandahållandet av sådan **statistik** från medlemsstaterna. Kommissionen överväger att ändra EU:s bestämmelser om insamlingen och korrektheten av statistik om migration och internationellt skydd för att säkerställa en övergripande översikt och ta itu med vissa av de konstaterade bristerna.

I samband med förslaget till ändring av viseringskodexen föreslår kommissionen att stärka användningen av viseringspolitik som ett verktyg för att uppnå framsteg i samarbetet om återvändande och återtagande med länder utanför EU. Strängare villkor kommer att fastställas för handläggning av ansökningar om visering för medborgare från länder utanför EU som inte samarbetar på ett tillfredsställande sätt i fråga om återvändande och återtagande.

Nästa steg

- Nå framsteg i de pågående förhandlingarna om avtal om återtagande och återvändande med partnerländerna.
- Uppnå medlemsstaternas fulla utnyttjande av de nyligen överenskomna arrangemangen om återvändande och återtagande samt öka antalet ansökningar om återtagande till de berörda länderna.
- Förbättra tillhandahållandet av statistik om migration och internationellt skydd.
- Europaparlamentet och rådet bör snabbt komma vidare i förhandlingarna om kommissionens förslag av den 14 mars om ändring av viseringskodexen.

⁴² Under rapporteringsperioden 16.10.2017–7.3.2018. Uppgifter från *Frontex Application Return*.

5. FÖRSTÄRKT FÖRVALTNING AV DE YTTRE GRÄNSERNA

Moderniseringen av förvaltningen av de yttre gränserna är en del av färdplanen från december 2017. Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån fortsätter att stödja medlemsstaterna genom gemensamma insatser längs de huvudsakliga migrationsrutterna i det östra, centrala och västra Medelhavsområdet samt på västra Balkan, med över 1 350 gränsbevakningstjänstemän och andra anställda utstationerade.

Allvarliga brister i åtagandena för den operativa verksamheten under 2018 har konstaterats. De åtaganden som gjorts räcker endast till att täcka 49 % av experterna och 44 % av de tekniska resurserna för verksamheten vid landgränserna. För verksamheten vid sjögränserna finns åtaganden för 85 % av experterna men endast 51 % av de tekniska resurserna. Dessa betydande brister riskerar att begränsa genomförandet av den verksamhet som planerats för 2018. Byrån kommer snart att organisera ett möte på hög nivå med medlemsstaterna och kommissionen för att förbättra åtagandeprocessen.

Den fulla ständiga kapaciteten i den obligatoriska **reserven för snabba insatser** har nästan uppnåtts, med 27 medlemsstater som nominerat sina gränsvakter, vilka uppgår till 99 % av den erforderliga poolens sammansättning (1 481 av 1 500).

Även om vissa ytterligare åtaganden har bekräftats, har tyvärr inga väsentliga framsteg gjorts när det gäller **reserven med utrustning för snabba insatser**. **EU-medel** finns fortsatt tillgängliga för utrustning som sedan bör bidra till byråns behov. Utöver de 208 miljoner euro som gjorts tillgängliga under 2015 och 2017 anser kommissionen att ytterligare anslag från medlemsstaterna kan göras under 2018 för detta ändamål. Medlemsstaterna bör emellertid nu öka sina ansträngningar för att ta de medel i bruk som tidigare anslagits, så att dessa tillgångar kan ge betydande hjälp med att ta itu med de befintliga luckorna.

Ett nyckelområde för byråns arbete är utvecklingen av **sårbarhetsanalyser** för att identifiera brister i medlemsstaternas gränskontroller. Hittills har endast sex av 37 rekommendationer från 2017 rapporterats som slutförda. Medlemsstaterna måste genomföra alla rekommendationer från 2017, och byrån måste införa en effektiv övervakningsmekanism för att säkerställa ett fullständigt genomförande. Byrån håller för närvarande på att utföra sårbarhetsanalyserna för 2018.

I förordningen om den europeiska gräns- och kustbevakningen⁴³ definieras begreppet **europeisk integrerad gränsförvaltning** och åläggs byrån att upprätta en teknisk och operativ strategi för denna gränsförvaltning. I detta syfte anordnade kommissionen under 2017⁴⁴ särskilda möten med Europaparlamentet och medlemsstaterna. Dessa har bidragit till att kartlägga de viktigaste faktorerna när det gäller att utveckla den europeiska integrerade gränsförvaltningsstrategin. Som nästa steg i processen, bör de viktigaste momenten vid utvecklingen av den europeiska integrerade gränsförvaltningsstrategin, enligt vad som anges i bilaga 6, inte bara tjäna som vägledning för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, när den utarbetar den tekniska och operativa strategin för europeisk integrerad gränsförvaltning, och för medlemsstaterna, när de utarbetar sina nationella strategier, utan även ge ytterligare underlag för diskussioner om möjliga scenarier för den framtida utvecklingen av den

⁴³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016.

⁴⁴ Tredje rapporten från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet om det operativa genomförandet av den europeiska gräns- och kustbevakningen, COM(2017) 219 (final), 2.5.2017.

europiska gräns- och kustbevakningen, enligt vad som anges i meddelandet från kommissionen om den framtida fleråriga budgetramen⁴⁵. Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån bör upprätta en teknisk och operativ strategi och de nationella myndigheterna bör nu börja utarbeta sina motsvarande nationella strategier för integrerad gränsförvaltning.

Under de senaste månaderna har EU intensifierat sitt arbete på två viktiga nya **it-system** för förvaltningen av de yttre gränserna. För det första trädde förordningen om ett in- och utresesystem i kraft i december 2017, och kommissionen förväntar sig att den ska fungera fullt ut i slutet av 2020. För det andra pågår långt framskridna interinstitutionella förhandlingar om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias), som kommer att göra det möjligt att bedöma potentiella risker när det gäller säkerhet, irreguljär migration och folkhälsan innan personer utan visering reser in i Schengenområdet. Detta skulle göra det möjligt för systemet att bli operativt kort efter idrifttagandet av in- och utresesystemet. Samtidigt fortsätter Europaparlamentet och rådet med diskussioner om interoperabiliteten mellan systemen för gränser, migration och säkerhet.

Nästa steg

- De berörda medlemsstaterna bör snabbt och fullt ut följa upp rekommendationerna från sårbarhetsanalysen 2017.
- Medlemsstaterna bör utan dröjsmål göra de åtaganden som saknas för den operativa verksamhet som planeras för 2018 och som samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån vid EU:s yttre gränser.
- På grundval av de huvudsakliga moment som beskrivs i bilaga 6 bör Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån under de kommande månaderna fastställa en teknisk och operativ strategi för europeisk integrerad gränsförvaltning och medlemsstaterna bör säkerställa att motsvarande nationella strategier finns på plats.

6. OMPLACERING, VIDAREBOSÄTTNING OCH LAGLIGA VÄGAR

Medlemsstaternas **omplacering** av berättigade sökande har varit ett ovärderligt bidrag för att hjälpa dem som är i klart behov av internationellt skydd och för att minska trycket på asylsystemen i de medlemsstater som tar emot många flyktingar. Efter mer än två år har EU:s omplaceringssystem visat sig vara en framgång genom att hjälpa flyktingar börja ett nytt liv och säkerställa att ansvaret är bättre fördelat mellan medlemsstaterna – över 96 % av alla berättigade sökande som har registrerats för omplacering av Italien och Grekland har nu omplacerats. Kommissionen har påmint alla medlemsstater om deras rättsliga skyldigheter och uppmanat de medlemsstater som ännu inte deltar i omplaceringen att utan dröjsmål göra detta. Kommissionen inledde överträdelseförfarandena i juli 2016 och beslutade den 7 december 2017 att hänskjuta Tjeckien, Ungern och Polen till EU-domstolen, eftersom dessa tre medlemsstater fortsätter att bryta mot sina rättsliga skyldigheter.

Med hjälp av **vidarebosättning** kan EU och dess medlemsstater både hjälpa dem som har behov av internationellt skydd och minska incitamenten för irreguljär migration. Av de

⁴⁵ En ny och modern flerårig budgetram för ett EU som effektivt genomför sina prioriteringar efter 2020, COM(2018) 98 final, 14.2.2018.

22 504 vidarebosättningar som man enades om 2015⁴⁶, hade mer än 86 % avslutats den 8 december 2017 när det ekonomiska stödet för detta system skulle upphöra. 19 432 personer i behov av internationellt skydd, främst från Turkiet, Jordanien och Libanon, men också från andra tredjeländer vidarebosattes till 21 medlemsstater och fyra associerade stater⁴⁷.

Enligt kommissionens rekommendation från september 2017⁴⁸, kommer det nya systemet för att vidarebosätta minst 50 000 personer i behov av internationellt skydd senast den 31 oktober 2019, med stöd av 500 miljoner euro från EU:s budget, att ge ytterligare stimulans åt EU:s insatser för vidarebosättning. Medlemsstaternas respons på rekommendationen har varit positiv, med nästan 40 000 meddelade åtaganden hittills från 19 medlemsstater⁴⁹, vilket gör det till det mest omfattande kollektiva engagemanget för vidarebosättning hittills från EU och dess medlemsstater. För närvarande bör särskilt fokus läggas på vidarebosättning från prioriterade områden, såsom Turkiet, Jordanien, Libanon och de afrikanska länderna längs den centrala Medelhavsrutten. Medlemsstaterna har särskilt meddelat över 27 000 åtaganden för vidarebosättning av syrier från Turkiet, Jordanien och Libanon, och cirka 7 000 för vidarebosättning från länder längs den centrala Medelhavsrutten. Tio medlemsstater har redan vidarebosatt 1 855 personer inom detta nya EU-system för vidarebosättning⁵⁰. Kommissionen uppmanar de övriga medlemsstaterna att lämna in sina åtaganden för att nå det uppsatta målet på 50 000.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att genomföra 50 % av åtagandena fram till oktober, det mål som anges i färdplanen från december. En kontinuerlig vidarebosättning från samtliga prioriterade regioner bör ske tillsammans med ett omedelbart fokus på vidarebosättningen av personer som evakuerats från Libyen till Niger genom nödflyktmekanismen.

Det totala antalet personer som vidarebosatts enligt EU:s samtliga vidarebosättningssystem sedan starten, inklusive syrier som vidarebosatts från Turkiet enligt uttalandet från EU och Turkiet är 29 314.

Målinriktade **pilotprojekt för laglig migration** håller på att utarbetas av kommissionen och flera medlemsstater som uttryckte ett intresse för att inkludera tillfälliga samt långsiktiga migrationssystem, grundade på arbetsmarknadens behov och möjligheter i medlemsstaterna och utvalda tredjeländer. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att lägga fram konkreta erbjudanden i syfte att inleda diskussioner med utvalda tredjeländer, med geografiskt fokus på afrikanska länder.

När det gäller **EU-blåkortet** bör försöken att hitta en kompromiss som ger ett verkligt mervärde för att uppfylla det gemensamma målet att attrahera högkompetenta arbetstagare fortsätta i Europaparlamentet och rådet.

⁴⁶ Rådets slutsatser (om vidarebosättning av 20 000 personer med ett klart behov av internationellt skydd genom multilaterala och nationella system) av den 20.7.2015, dokument 11130/15.

⁴⁷ Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Portugal, Rumänien, Schweiz, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland och Österrike.

⁴⁸ Kommissionens rekommendation av den 27.9.2017 om förbättrade lagliga vägar för personer i behov av internationellt skydd. C(2017) 6504.

⁴⁹ Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Finland, Frankrike, Förenade kungariket, Irland, Italien, Kroatien, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Rumänien, Slovenien, Spanien och Sverige.

⁵⁰ Även om Norge inte är part i det nya vidarebosättningssystemet har man under samma period också vidarebosatt 714 flyktingar. Den norska nationella kvoten för 2018 består av 2 120 platser.

För att ytterligare främja integration på arbetsmarknaden undertecknade kommissionen och näringslivets och arbetsmarknadens organisationer ett **partnerskap för integration**⁵¹ i december 2017. I partnerskapet fastställs de viktigaste principerna och åtagandena från kommissionen och näringslivets och arbetsmarknadens organisationer för att stödja och stärka möjligheterna för flyktingar och migranter som uppehåller sig lagligt i EU att integreras på arbetsmarknaden. Dessutom kommer kommissionen att involvera näringslivets och arbetsmarknadens organisationer i verksamhet för ömsesidigt lärande på detta område. Som en av kommissionens åtgärder lyfter partnerskapet fram EU:s verktyg för att kartlägga kompetensen hos personer från länder utanför EU⁵². Detta nätbaserade kompetensverktyg finns nu på alla EU-språk samt på huvudspråken i de utsändande länderna⁵³. Det hjälper till att kartlägga enskildas kompetens och kompetensbrister, och ger arbetsmarknadsvägledning för en framgångsrik integration. En inventering för att mäta de framsteg som gjorts kommer att äga rum i slutet av 2018.

Den 24 januari 2018 införde kommissionen en verktygslåda för utnyttjande av EU-medel för att stödja integreringen av personer med migrantbakgrund⁵⁴ för att hjälpa de nationella och regionala myndigheterna att bättre utnyttja EU-medel för att genomföra sin integrationspolitik, särskilt när det gäller mottagning, utbildning, sysselsättning, bostäder och tillgång till offentliga tjänster.

Nästa steg

- Samtidigt som de åtaganden som saknas för att nå målet om minst 50 000 åtaganden enligt det nya systemet kompletteras, bör medlemsstaterna snabbt vidarebosätta från de prioriterade regionerna. Vidarebosättningen av personer som evakuerats från Libyen till Niger är särskilt brådskande.
- Medlemsstaterna bör lägga fram konkreta erbjudanden i syfte att inleda diskussioner med utvalda tredjeländer om pilotprojekt för laglig migration.

7. SLUTSATSER OCH KOMMANDE ÅTGÄRDER

I december 2017 lade kommissionen fram en färdplan för att nå en överenskommelse om ett övergripande migrationspaket senast i juni 2018. Ett starkt och omfattande asylsystem för EU är lika viktigt som någonsin – ett system som är motståndskraftigt mot framtida kriser, och där solidaritet och ansvar står i centrum. Detta understryker behovet av att en reform av det gemensamma europeiska asylsystemet godkänns och genomförs, och av att hålla takten i genomförandet av de åtgärder som skissades i december.

I denna rapport beskrivs de olika åtgärder som stöds av både EU:s budget och medlemsstaterna för att säkerställa ett effektivt genomförande av alla delar av den europeiska migrationsagendan. Denna finansiering har varit avgörande för att verkligen hjälpa miljontals flyktingar i Turkiet, hantera migrationen från och inom Libyen och arbeta med internationella partner för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till migration, bekämpa

⁵¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5352_en.htm

⁵² EU:s verktyg för att kartlägga kompetensen hos personer från länder utanför EU finns på <https://ec.europa.eu/migrantskills/#/>

⁵³ Detta inbegriper arabiska, persiska, sorani, pashto, somaliska, tigriska och turkiska.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2018/toolkit-on-the-use-of-eu-funds-for-the-integration-of-people-with-a-migrant-background

människosmuggling och människohandel och stärka de nationella systemen för migrationshantering.

Om man blickar framåt måste den breda uppsättning åtgärder, som EU redan använder och understödjer med största möjliga budgetflexibilitet, att fortsätta vara en del av EU:s externa migrationspolitik och kräva lämplig finansiering. Detta bör omfatta en kombination av finansiering från EU:s budget och medlemsstaterna. Ett finansieringspartnerskap är en förutsättning för ett förvaltningspartnerskap.

Unionen och dess medlemsstater måste nu i första hand skyndsamt finansiera den andra delutbetalningen av faciliteten för flyktingar i Turkiet, till ett belopp av sammanlagt 3 miljarder euro. Det unionsbidrag som kommissionen föreslår om 1 miljard euro från EU:s budget går redan långt utöver de tillgängliga marginalerna under rubriken externa åtgärder i budgeten. Ett högre bidrag från unionens budget kommer att vara ett hinder för unionens fortsatta förmåga att effektivt finansiera andra migrationsrelaterade program, och mer generellt för att tillgodose andra utrikespolitiska prioriteringar i framtiden. I detta avseende visar rapporten tydligt på finansieringsbrister för den nordafrikanska delen av EU:s förvaltningsfond, men också för Sahel och Tchadsjön- samt Afrikas horn-delarna, som också kommer att kräva ytterligare gemensam finansiering från EU och medlemsstaterna under de kommande månaderna, därtill kommer behovet av att stödja arbetet efter Syrienkonferensen i april 2017, och behovet av att möta en stark efterfrågan på garantier inom ramen för den externa investeringsplanen.

Sammanfattningsvis kommer en överenskommelse om den andra delutbetalning av faciliteten för flyktingar i Turkiet på samma grundval som den första vara ett avgörande bevis för att medlemsstaterna arbetar tillsammans med EU och står fast vid sin beslutsamhet att se en kraftfull och effektiv europeisk migrationspolitik på plats.